

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 6Ssk/65/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8022200201
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 11. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viola Takáčová
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2025:8022200201.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Violy Takáčovej, PhD., LL.M. a členov senátu JUDr. Michala Matulníka, PhD. a JUDr. Martina Tisa, v právnej veci žalobcu: Q. S., nar. XX. D. XXXX, bytom A. XX, XXX XX P., právne zast.: Advokátska kancelária BEDNÁROVÁ & HODOŇOVÁ SENKOVÁ, so sídlom Mariánske námestie č. 31, 010 01 Žilina, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom Ul. 29. augusta 8-10, 813 63 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 35021-2/2020-BA z 12. februára 2020, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Správneho súdu v Košiciach z 27. januára 2025, č. k. 7Sas/5/2024-24, t a k t o

rozhodol:

- Najvyšší správny súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť z a m i e t a.
- Účastníkom konania nárok na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a.

odôvodnenie:

I. Priebeh správneho súdneho konania

1. Správny súd v Košiciach (ďalej len „správny súd“) napadnutým rozsudkom č. k. 7Sas/5/2024-24 z 27. januára 2025 postupom podľa § 190 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) zamietol správnu žalobu, ktorou sa žalobca domáhal zrušenia rozhodnutia žalovanej č. 35021-2/2020-BA z 12. februára 2020, ktorým žalovaná v celom rozsahu zamietla odvolanie žalobcu a potvrdila rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Poprad č. 11370/2019-PP-DvN zo dňa 21. novembra 2019. Prvostupňový správny orgán uvedeným rozhodnutím podľa § 178 ods. 1 písm. a) bod 5 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z. z.“) rozhodol tak, že žalobca nemá nárok na dávku v nezamestnanosti z dôvodu, že žalobca bezprostredne pred uplatnením nároku na dávku v nezamestnanosti neukončil dobu poistenia v nezamestnanosti podľa slovenských právnych predpisov a počas posledného zamestnania v inom členskom štáte Európskej únie nebolo jeho bydlisko na území Slovenskej republiky, následkom čoho sa na žalobcu nevzťahuje článok 65 ods. 2, 5 nariadenia (ES) Európskeho parlamentu a rady č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia (ďalej len „základné nariadenie“) a nie je možné použiť pravidlo sčítania dôb poistenia v zmysle článku 61 základného nariadenia. Správny súd účastníkom konania právo na náhradu trov konania a kasačného konania nepriznal.

2. Správny súd posúdil správnu žalobu napadnuté rozhodnutie žalovanej v intenciách § 104 ods. 1, ods. 4 zákona č. 461/2003 Z. z., bodu 15 preambuly, čl. 1 písm. j), k), p), čl. 2 ods. 1, čl. 3 ods. 1 písm. h), čl. 11 ods. 1, ods. 3 písm. a), čl. 13 ods. 1, ods. 3, čl. 61 ods. 1, ods. 2, čl. 65 ods. 2, ods. 5 písm. a) základného nariadenia, čl. 11 ods. 1, ods. 2 Nariadenia č. 987/2009 zo dňa 16. septembra 2009, ktorým sa stanovuje postup vykonávania základného nariadenia (č. 883/2004) o

koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia (ďalej len „vykonávacie nariadenie“) a dospel k záveru o nedôvodnosti podanej správnej žaloby, a preto ju podľa § 190 SSP zamietol.

3. Správny súd sa vzhľadom na všetky preukázané skutočnosti stotožnil so záverom správnych orgánov, že centrum záujmov žalobcu sa v čase podania žiadosti o dávku v nezamestnanosti nachádzalo práve v Írsku. Samotná skutočnosť, že žalobca sa spolu s manželkou v roku 2016 stali vlastníkami rodinného domu nepostačuje na prijatie záveru o tom, že centrum záujmov zostalo žalobcovi zachované na Slovensku. Existujúce vlastníctvo bytu, respektíve kúpa rodinného domu nie je spôsobilá spochybníť záver správnych orgánov o nezachovaní centra záujmov na Slovensku, nakoľko žalobca bol súčasne vlastníkom nehnuteľnosti v inom členskom štáte, teda bytové pomery boli rovnocenné a vzhľadom na ich osobné vlastníctvo sa vyznačovali istou trvalosťou. Za tohto stavu potom na prijatie záveru o zachovaní centra záujmov žalobcu vo vzťahu k Slovenskej republike museli pristúpiť ďalšie zásadné skutočnosti podporujúce tvrdenie žalobcu. Za podstatnú správny súd vyhodnotil tiež skutočnosť, že žalobca sa počas celej rozhodnej doby zdržiaval so svojou manželkou, deťmi a matkou svojej manželky, ktorých možno považovať za jeho najbližších príbuzných, v inom členskom štáte - v Írsku, a teda najbližšie rodinné väzby možno považovať za udržané na území Írska. Skutočnosť, že žalobca mal bankový účet, hypotekárny úver, aktívne stavebné sporenie v Prvej stavebnej sporiteľni, doplnkové dôchodkové sporenie, vlastnil osobný automobil, mal slovenského mobilného operátora a životné poistenie neboli spôsobilé zvrátiť to, že žalobca mal centrum záujmov v Írsku. Ani tvrdenie žalobcu, že dňa 09. mája 2018 základná škola v Kežmarku vydala rozhodnutie o prijatí jeho maloletého dieťaťa na primárne vzdelávanie v školskom roku 2018/2019 so zaradením do druhého ročníka, nepredstavuje zásadnú skutočnosť, nakoľko už o mesiac neskôr, t. j. v 06/2018 vydala základná škola rozhodnutie, ktorým maloletému dieťaťu žalobcu povolila plniť povinnú školskú dochádzku mimo územia Slovenskej republiky, t. j. v Írsku. Takisto aj úmysel žalobcu, že chce zotrvať na Slovensku, pre prejednávanú vec nebol relevantný, keďže postup podľa článku 11 ods. 2 vykonávacieho nariadenia (kladúci dôraz na úmysel osoby) prichádza do úvahy iba subsidiárne, teda iba v prípade, pokiaľ i po zvážení kritérií uvedených v odseku 1 tohto článku zostane otázka ustálenia centra záujmov i naďalej otvorená (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 10Sžsk/5/2016 zo dňa 13. decembra 2017). Úmysel žalobcu je v zmysle článku 11 ods. 2 vykonávacieho nariadenia rozhodujúci len vtedy, keď sa nepodarí dosiahnuť dohodu medzi inštitúciami v prípade ich rozdielneho stanoviska. V predmetnej veci však podľa názoru správneho súdu nedošlo k rozdielnym stanoviskám vo veci posúdenia bydliska žalobcu príslušnou írskou inštitúciou a žalovanou. Írska inštitúcia bydlisko žalobcu neposudzovala, pretože na to nemala žiaden právny dôvod. Podľa článku 11 ods. 1 vykonávacieho nariadenia by bolo nutné postupovať jedine v prípade, ak by príslušná írská inštitúcia usúdila, že bydlisko žalobcu bolo na Slovensku a podľa názoru žalovanej by bolo v Írsku. Nakoľko k takému rozporu nedošlo, žalovaná zvolila priamu aplikáciu kritérií stanovených v článku 11 ods. 1. Správny súd na tomto mieste poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. januára 2018, sp. zn. 1Sžso/26/2016, bod 30 a 31. K evidencii trvalého pobytu žalobcu na Slovensku správny súd uvádza, že trvalý pobyt v ponímaní vnútroštátnom - podľa Zákona č. 253/1998 Z. z. o hlásení pobytu občanov Slovenskej republiky a Registri obyvateľov Slovenskej republiky nemožno stotožňovať s pojmami „bydlisko“ a „pobyt“ v zmysle únievom, nakoľko trvalý pobyt má skôr charakter evidenčný, neodzrkadľujúci realitu.

4. Správny súd skonštatoval, že žalobou napadnuté rozhodnutie žalovanej v spojení s prvostupňovým správnym rozhodnutím vychádza z dostatočne zisteného skutkového stavu. Rozhodnutie je logicky vyhodnotené, riadne právne posúdené, stotožňuje sa so skutkovými zisteniami a právnymi závermi, že žalobca nespĺňa zákonné podmienky pre vznik nároku na dávku v nezamestnanosti. Z článkov 61 a 65 ods. 5 základného nariadenia vyplýva základná zásada, ktorou sa treba viesť pri zohľadňovaní dôb poistenia v nezamestnanosti dosiahnutých na území iného členského štátu Európskej únie, a to, že doba poistenia v nezamestnanosti dosiahnutá na území iného členského štátu Európskej únie - v tomto prípade na území Írska, môže byť zohľadnená na účely nároku na dávku v nezamestnanosti jedine v prípade, ak bezprostredne pred zaradením do evidencie uchádzačov o zamestnanie ukončila dotknutá osoba dobu poistenia v nezamestnanosti dosiahnutú na Slovensku. Iba vo výnimočných prípadoch je možné zohľadniť dobu poistenia dosiahnutú na území iného členského štátu Európskej únie, pokiaľ je dosiahnutá ako posledná. Touto výnimkou zo základnej zásady je situácia, ak si žiadateľ zachová počas výkonu zárobkovej činnosti na území iného členského štátu Európskej únie centrum záujmov a bydlisko na území Slovenskej republiky. Otázka bydliska je teda v prípadoch, keď žiadateľ o dávku v nezamestnanosti bezprostredne pred zaradením do evidencie uchádzačov o zamestnanie nedosiahol dobu poistenia v nezamestnanosti v zmysle platnej slovenskej legislatívy zásadná. V tomto prípade bolo zo strany správnych orgánov riadne a dostatočne preukázané, že počas výkonu zamestnania v Írsku si žalobca bydlisko na Slovensku nezachoval. Na tom nič nemení ani fakt, že nehnuteľnosť v

Írsku dňa 20. júla 2019 žalobca spolu s manželkou predali, nakoľko rozhodným obdobím na účely posúdenia nároku na dávku v nezamestnanosti bolo obdobie posledných štyroch rokov pred zaradením do evidencie uchádzačov o zamestnanie, t. j. od 13. augusta 2015 do 12. augusta 2019, pričom obdobie jedného mesiaca (od predaja rodinného domu v Írsku) nepredstavuje tak zásadnú skutočnosť, ktorá by bola spôsobilá bez ďalšieho privodiť zmenu centra záujmov žalobcu, navyše v tak krátkom časovom horizonte. Správne orgány pri ustáľovaní skutkového stavu v danej veci vychádzali primárne z príslušného vyhlásenia žiadateľa na účely posúdenia zachovania centra záujmov a výsluchu žalobcu a jeho manželky, ktorý sa uskutočnil pred prvostupňovým správnym orgánom dňa 20. novembra 2019.

5. O náhrade trov konania rozhodol správny súd podľa cit. § 168 SSP v spojení s cit. § 467 ods. 3 SSP a s ohľadom na to, že nárok na náhradu trov prvostupňového a kasačného konania sa posudzuje komplexne (spoločne) podľa konečného výsledku konania a keďže žalobca nemal v konaní ani len čiastočný úspech, avšak v konaní úspešnému žalovanému nevznikli žiadne odôvodnené trovy, úhradu ktorých by bolo možné od žalobcu spravodlivo požadovať, správny súd právo na náhradu trov konania, vrátane trov kasačného konania nepriznal žiadnemu z účastníkov konania.

II. Kasačná sťažnosť a vyjadrenie ku kasačnej sťažnosti

6. Proti rozsudku správneho súdu podal žalobca v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť.

7. Namietal, že správny súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci, čím došlo k naplneniu kasačného dôvodu podľa § 440 ods. 1 písm. g) SSP.

8. Sťažovateľ po zhrnutí skutkového stavu a doterajšieho konania má za to, že prvostupňový správny orgán rozhoduje od stola dopĺňaním pripravených vzorov zamietavých rozhodnutí a ani len neuvažuje o pokuse o kontakt s inštitúciami iných členských štátov a žalovaná, ktorá tieto rozhodnutia skúma len formálne, tento záver podporuje. Žalovaná tak vytvorila sito, cez ktoré sťažovateľ prepadol a dostal sa do situácie, že v sledovanom období riadne pracoval, bol riadne poistený v nezamestnanosti a nemá žiaden nárok na dávky v nezamestnanosti. Uvedené podľa názoru sťažovateľa nebolo účelom základného ani vykonávacieho nariadenia a je v hrubom rozpore so zásadou voľného pohybu osôb v rámci členských štátov. Podotkol, že bolo nevyhnutné vysporiadať sa s tým, či posudzovanie bydliska v zmysle argumentov, ako ich vymedzila žalovaná, nie je v rozpore s uplatňovaním práva občana EÚ na slobodný pohyb.

9. Rozhodnutie žalovanej aj správneho súdu podľa sťažovateľa vychádza z nesprávnej aplikácie a interpretácie čl. 11 ods. 1 a 2 vykonávacieho nariadenia. Sťažovateľ zastáva názor, že aplikácia čl. 11 ods. 1 vykonávacieho nariadenia predpokladá rozdiel v stanoviskách inštitúcií a ukladá povinnosť po vzájomnej dohode určovať centrum záujmov na základe vymedzených kritérií. Pokiaľ táto komunikácia neprebehla vôbec, hoci by aj medzi ich stanoviskami bolo možné predpokladať rozdiel, určovanie centra záujmov je možné iba vzájomnou dohodou. Bez ohľadu na to, či komunikácia prebehla, ak posúdenie kritérií nevedie k dohode, na určenie skutočného miesta bydliska sa považuje úmysel tejto osoby, najmä dôvody, ktoré ju viedli k presťahovaniu. Podľa čl. 11 ods. 2 vykonávacieho nariadenia, ak k dohode nedôjde (alebo sa o ňu ani nikto nepokúsi), rozhodujúcim je úmysel dotknutej osoby. Z týchto ustanovení nevyplývajú žiadne výnimky, nezaujmem posudzovať centrum záujmov bez súčinnosti však predpokladá skúmanie úmyslu osoby. Správne posúdenie malo byť také, že žalovaná mala povinnosť postupovať v zmysle čl. 11 ods. 1 a 2 vykonávacieho nariadenia a skúmať úmysel sťažovateľa, inak napadnuté rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

10. Sťažovateľ odôvodneniu napadnutého rozhodnutia vytýkal, že napriek tomu, že okolnosti jeho pobytu v Írsku a jeho dlhodobu pripravovaného návratu na Slovensko boli bohaté a v tomto smere produkoval množstvo listinných dôkazov osvedčujúcich, že jeho bydlisko bolo zachované (nie len obnovené), správny súd sa obmedzil len na záver o dĺžke jeho pobytu a že sa tam zdržiaval s rodinou. Ak by iba pobyt v inom členskom štáte mal za následok zánik centra záujmov, potom by boli nariadenia v hrubom rozpore s voľným pohybom v EÚ. Ak je rozhodným, že v Írsku žil s rodinou, malo byť prihliadnuté aj na vzťah rodiny k Slovenskej republike, lebo všetky tieto osoby činili kroky smerujúce k návratu, toto skúmané správnymi orgánmi nebolo. Otázka skúmania úmyslu, ako aj otázka komunikácie príslušných inštitúcií je v prejednávanej veci natoľko zásadnou, že jej riešenie v tom zmysle, že skúmanie úmyslu a komunikácie inštitúcií nie je potrebné, považuje sťažovateľ za nesprávne právne posúdenie veci.

11. Sťažovateľ zdôraznil, že pokiaľ ide o rozsudok C-90/97 Swaddling, na ktorý poukazuje správny súd, že tento v otázke určenia členského štátu, v ktorom má osoba bydlisko, do kritérií posúdenia zahŕňa aj „zámer ako taký vyplývajúci zo všetkých okolností“, teda nielen kritéria, ktoré zvolila žalovaná, ako aj správny súd - dobu pobytu, stabilitu zamestnania a miesto vedenia rodinného života. Zámer a úmysel

osoby, na ktoré už od podania správnej žaloby poukazuje sťažovateľ, sú v tomto kontexte synonymami. Označený rozsudok teda podporuje argumenty sťažovateľa a nie žalovanej.

12. V závere sťažovateľ zhrnul, že žalovaná mala povinnosť komunikovať s írskymi inštitúciami a ak by medzi nimi nedošlo k dohode, mala nepochybne povinnosť skúmať úmysel sťažovateľa. Zdôraznil, že konanie o jeho žiadosti o dávku v nezamestnanosti trvá už 6 rokov a on činí to, čo v konaní deklaroval - býva na Slovensku, realizuje tu svoj rodinný a súkromný život. Preto vzhľadom na uvedené navrhol, aby kasačný súd rozsudok správneho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

13. K podanej kasačnej sťažnosti sa vyjadrila žalovaná, ktorá uviedla, že napadnutý rozsudok správneho súdu považuje za vecne správny a zákonný. Poukázala na skutočnosti zistené v konaní o nároku žalobcu na dávku v nezamestnanosti, ktoré jednoznačne svedčia o nezachovaní jeho bydliska na Slovensku počas výkonu zárobkovej činnosti v Írsku. Podľa žalovanej sťažovateľ v kasačnej sťažnosti neuviedol žiadne nové skutočnosti. Navrhla, aby Najvyšší správny súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť zamietol podľa § 461 SSP.

14. Vyjadrenie žalovanej bolo doručené žalobcovi na vedomie dňa 25. apríla 2025.

III. Aplikovaná právna úprava a posúdenie veci kasačným súdom

15. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší správny súd“) ako súd kasačný (§ 11 písm. h/ SSP) preskúmal kasačnú sťažnosť postupom bez nariadenia pojednávania podľa § 455 SSP a po jej preskúmaní dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná a je potrebné ju zamietnuť.

16. Podľa § 2 ods. 1 SSP, v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

17. Podľa § 2 ods. 2 SSP, každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

18. Podľa § 6 ods. 1 SSP, správne súdy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

19. Podľa § 6 ods. 2 písm. c) SSP, správne súdy rozhodujú v konaniach o správnych žalobách v sociálnych veciach.

20. Podľa § 199 ods. 1 písm. a) SSP, sociálnymi vecami sa na účely tohto zákona rozumie rozhodovanie Sociálnej poisťovne.

21. Predmetom kasačného konania v danej veci bol rozsudok správneho súdu, ktorým súd zamietol správnu žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovanej č. 35021-2/2020-BA z 12. februára 2020, ktorým žalovaná v celom rozsahu zamietla odvolanie žalobcu a potvrdila rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Poprad č. 11370/2019-PP-DvN zo dňa 21. novembra 2019 o nepriznaní nároku na dávku v nezamestnanosti podľa § 178 ods. 1 písm. a) bod 5 zákona č. 461/2003 Z. z.

22. Podľa § 104 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení účinnom ku dňu právoplatnosti preskúmaného rozhodnutia (19.02.2020) poistenec má nárok na dávku v nezamestnanosti, ak v posledných štyroch rokoch pred zaradením do evidencie uchádzačov o zamestnanie bol poistený v nezamestnanosti najmenej dva roky.

23. Podľa § 104 ods. 8 cit. zákona rok poistenia v nezamestnanosti je 365 dní poistenia v nezamestnanosti.

24. Podľa článku 61 ods. 1 základného nariadenia príslušná inštitúcia členského štátu, ktorého právne predpisy podmieňujú nadobudnutie, zachovanie, znovunadobudnutie alebo trvanie nároku na dávky dosiahnutím dôb poistenia, zamestnania alebo samostatnej zárobkovej činnosti, v potrebnom rozsahu zohľadní doby poistenia, zamestnania alebo samostatnej zárobkovej činnosti dosiahnuté podľa právnych predpisov ktoréhokoľvek členského štátu, ako keby boli dosiahnuté podľa právnych predpisov, ktoré uplatňuje. Ak však uplatniteľné právne predpisy podmieňujú nárok na dávky dosiahnutím dôb poistenia, vtedy doby zamestnania alebo samostatnej zárobkovej činnosti dosiahnuté podľa právnych predpisov iného členského štátu sa nezohľadnia, iba ak by sa takéto doby považovali za doby poistenia a boli dosiahnuté v súlade s uplatniteľnými právnymi predpismi.

25. Podľa článku 61 ods. 2 základného nariadenia s výnimkou prípadov uvedených v článku 65 ods. 5 písm. a) sa uplatňovanie odseku 1 tohto článku podmieňuje tým, že daná osoba bezprostredne ukončila v súlade s právnymi predpismi, podľa ktorých sa uplatňuje nárok na dávky:

- doby poistenia, ak tieto právne predpisy vyžadujú doby poistenia,
- doby zamestnania, ak tieto právne predpisy vyžadujú doby zamestnania, alebo
- doby samostatnej zárobkovej činnosti, ak tieto právne predpisy vyžadujú doby samostatnej zárobkovej činnosti.

26. Podľa článku 65 ods. 2 základného nariadenia úplne nezamestnaná osoba, ktorá počas svojej poslednej činnosti ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba, mala bydlisko v členskom štáte inom, ako je príslušný štát a ktorá má naďalej bydlisko v tomto štáte, alebo sa vráti do tohto štátu, má byť k dispozícii službám zamestnanosti v členskom štáte bydliska. Bez toho, aby bol dotknutý článok 64, úplne nezamestnaná osoba môže ako doplňujúci krok prihlásiť sa u služieb zamestnanosti členského štátu, v ktorom vykonávala svoju poslednú činnosť ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba.

27. Podľa článku 65 ods. 5 písm. a) základného nariadenia nezamestnaná osoba uvedená v prvej a druhej vete odseku 2 poberá dávky v súlade s právnymi predpismi členského štátu bydliska, ako keby sa na ňu vzťahovali tieto právne predpisy počas jej poslednej činnosti ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba. Tieto dávky poskytuje inštitúcia miesta bydliska.

28. Podľa článku 1 písm. j) základného nariadenia na účely tohto nariadenia: „bydlisko“ znamená miesto, kde osoba zvyčajne býva.

29. Podľa článku 11 ods. 1 nariadenia EP a Rady č. 987/2009 (vykonávacie nariadenie), ak je rozdiel v stanoviskách inštitúcií dvoch alebo viacerých členských štátov o určení bydliska osoby, na ktorú sa uplatňuje základné nariadenie, tieto inštitúcie po vzájomnej dohode určia centrum záujmov dotknutej osoby na základe celkového posúdenia všetkých dostupných informácií súvisiacich s príslušnými skutočnosťami, ktoré môžu obsahovať:

a) dĺžku a trvalosť prítomnosti na území dotknutých členských štátov;

b) situáciu dotknutej osoby vrátane:

i) povahy a osobitných vlastností každej vykonávanej činnosti, predovšetkým miesta, kde sa takáto činnosť zvyčajne vykonáva, trvalosti tejto činnosti a dĺžky trvania každej pracovnej zmluvy;

ii) jej rodinného stavu a rodinných väzieb;

iii) vykonávania akejkoľvek nezárobkovej činnosti;

iv) v prípade študentov zdroja ich príjmov;

v) jej bytovej situácie, najmä toho, či je táto situácia stabilná;

vi) členského štátu, ktorý sa považuje za miesto bydliska osoby na daňové účely.

30. Podľa článku 11 ods. 2 vykonávacieho nariadenia, ak posúdenie rôznych kritérií, ktoré vychádzajú z príslušných skutočností, ako sa uvádzajú v odseku 1, nevedie k dohode medzi dotknutými inštitúciami, na určenie skutočného miesta bydliska osoby sa za rozhodujúci považuje úmysel tejto osoby, tak ako vyplýva z uvedených skutočností a okolností, najmä dôvody, ktoré ju viedli k presťahovaniu.

30.

31. Najvyšší správny súd z obsahu súdneho spisu, ako aj pripojeného administratívneho spisu mal preukázané, že:

- dňa 8. novembra 2019 žalobca požiadal o dávku v nezamestnanosti;

- od 13. augusta 2019 bol zaradený do evidencie o zamestnanie;

- od 9. mája 2005 do 18. júla 2019 bol zamestnaný v Írsku;

- Sociálna poisťovňa, pobočka Poprad rozhodnutím č. 11370/2019-PP-DvN z 21. novembra 2019 rozhodla podľa § 178 ods. 1 písm. a) bod 5 zákona č. 461/2003 Z. z. tak, že žalobca nemá nárok na dávku v nezamestnanosti

(dôvodom rozhodnutia bolo že žalobca bezprostredne pred uplatnením nároku na dávku v nezamestnanosti neukončil dobu poistenia v nezamestnanosti podľa slovenských právnych predpisov a počas posledného zamestnania v inom členskom štáte Európskej únie nebolo jeho bydlisko na území Slovenskej republiky, následkom čoho sa na žalobcu nevzťahuje článok 65 ods. 2, 5 základného nariadenia a nie je možné použiť pravidlom sčítanie dôb poistenia v zmysle článku 61 základného nariadenia. Sociálna poisťovňa mala za preukázané, že počas zamestnania na území Írska mal žalobca centrum záujmov na tomto území, tu trávil pracovný aj mimopracovný čas so svojou rodinou - s manželkou a tromi deťmi a matkou manželky a tu mal najsilnejšie väzby. Túto skutočnosť podporovala aj dĺžka pobytu - viac ako 14 rokov, stabilita zamestnania - 1 zamestnávateľ, vlastníctvo nehnuteľnosti v Írsku, ktorú pred návratom na Slovensko žalobca predal. Tieto skutočnosti Sociálna poisťovňa vyhodnotila ako zásadné, ktoré nespochybnili ani vlastníctvo bytu na Slovensku, ani kúpa

rodinného domu v roku 2016, vlastníctvo osobného účtu, využívanie služieb mobilného operátora na Slovensku, vlastníctvo osobného automobilu, hypotekárny úver, poistenia a sporenia, pretože tieto Sociálna poisťovňa vyhodnotila ako menej významné skutočnosti pri posudzovaní centra záujmov žalobcu);

- Sociálna poisťovňa, ústredie rozhodnutím č. 35021-2/2020-BA z 12. februára 2020 odvolanie žalobcu v celom rozsahu zamietla a potvrdila rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Poprad

(uviedla, že posledné zamestnanie žalobcu bolo na území iného členského štátu Európskej únie - Írsko a tak bola povinná posúdiť, či je možné dobu poistenia v nezamestnanosti dosiahnutú na území Írska zohľadniť na účely vzniku nároku na dávku v nezamestnanosti na Slovensku v súlade s čl. 61 ods. 2 základného nariadenia, pričom výnimku z tohto pravidla predstavuje prípad uvedený v článku 65 ods. 5 písm. a) základného nariadenia, keď si dotknutá osoba počas svojej poslednej činnosti ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba na území členského štátu Európskej únie zachovala bydlisko na území Slovenskej republiky. Žalovaná v napadnutom rozhodnutí konštatovala, že v konaní bolo preukázané, že žalobca mal centrum záujmov počas posledného zamestnania na území Írska a tak nie je možné považovať bydlisko žalobcu za zachované na území Slovenskej republiky, resp. nie je možné konštatovať, že žalobca si zachoval centrum záujmov na Slovensku počas výkonu činnosti zamestnanca v Írsku. Ustálila si na základe všetkých dostupných informácií, že bytová situácia žalobcu bola v danom čase stabilizovaná na území Írska, že skutkový stav svedčí jednoznačne o nezachovaní bydliska na území Slovenskej republiky počas výkonu zárobkovej činnosti žalobcu v Írsku a toto zistenie skutočného stavu veci považuje za presné a úplné);

- Krajský súd v Prešove rozsudkom č. k. 2Sa/9/2020-102 z 15. apríla 2021 zrušil rozhodnutie žalovanej č. 35021-2/2020-BA z 12. februára 2020 v spojení s prvostupňovým rozhodnutím č. 11370/2019-PP-DvN z 21. novembra 2019 a vec vrátil žalovanej na ďalšie konanie;

- Najvyšší správny súd rozsudkom sp. zn. 7Sžsk/50/2021 z 9. februára 2022 na základe kasačnej sťažnosti podanej žalovanou zrušil rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 2Sa/9/2020-102 z 15. apríla 2021 a vec mu vrátil na ďalšie konanie;

- Krajský súd v Prešove rozsudkom č. k. 2Sa/11/2022-72 z 29. novembra 2022 aj napriek záverom Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky vyslovenom v rozhodnutí opätovne zrušil rozhodnutie žalovanej a vec vrátil žalovanej na ďalšie konanie;

- Najvyšší správny súd na základe podanej kasačnej sťažnosti žalovanej rozsudkom sp. zn. 6Ssk/37/2023 z 30. apríla 2024 zrušil rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 2Sa/11/2022-71 z 29. novembra 2022 a vrátil vec správne súdu na ďalšie konanie;

- Správny súd rozsudkom č. k. 7Sas/5/2024-24 z 27. januára 2025 správnu žalobu zamietol.

32. Najvyšší správny súd po vyhodnotení v kasačnej sťažnosti uplatnených dôvodov žalobcom vo vzťahu k napadnutému rozsudku správneho súdu a vo vzťahu k obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu konštatuje, že nezistil dôvod na to, aby sa odchyľil od zásadného záveru prijatého správnym súdom vo veci samej, a to konkrétne, že rozhodnutie žalovanej je pre nedostatok dôvodov čiastočne nepreskúmateľné a vydané bez dostatočne zisteného skutočného stavu veci, spolu s poukazom na právnu úpravu vzťahujúcu sa k predmetu konania, uvedenú v odôvodnení napadnutého rozsudku správneho súdu, ktoré vytvárajú dostatočné právne východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku. Najvyšší správny súd považuje právne posúdenie preskúmvanej veci správnym súdom za správne a súladné so zákonom.

33. Kasačný súd v prvom rade zdôrazňuje, že právnym posúdením veci sa už zaoberal vo svojich skorších rozsudkoch sp. zn. 7Sžsk/50/2021 z 9. februára 2022 a sp. zn. 6Ssk/37/2023 z 30. apríla 2024, ktorými bol správny súd viazaný, pričom od názorov v ňom vyslovených sa kasačný súd nemá dôvod odchyliť, preto opätovne poukazuje na podstatné časti odôvodnenia: „Vzhľadom na tieto v správnom konaní preukázané skutočnosti, najvyšší správny súd podporuje záver správnych orgánov, že centrum záujmov žalobcu sa v čase podania žiadosti o dávku v nezamestnanosti nachádzalo práve v Írsku. Samotná skutočnosť, že žalobca sa spolu s manželkou v roku 2016 stali vlastníkami rodinného domu ešte nepostačuje na prijatie záveru o tom, že centrum záujmov zostalo žalobcovi zachované na Slovensku. Existujúce vlastníctvo bytu, resp. kúpa rodinného domu nie je spôsobilý spochybniť záver správnych orgánov o nezachovaní centra záujmov na Slovensku, nakoľko žalobca bol súčasne vlastníkom nehnuteľnosti v inom členskom štáte, teda bytové pomery boli rovnocenné a vzhľadom na ich osobné vlastníctvo sa vyznačovali trvalosťou. Za tohto stavu potom na prijatie záveru o zachovaní centra záujmov žalobcu vo vzťahu k Slovenskej republike museli pristúpiť ďalšie zásadné skutočnosti podporujúce tvrdenie žalobcu. Za podstatnú najvyšší správny súd v predmetnej veci vyhodnotil tú skutočnosť, že žalobca sa počas celej rozhodnej doby zdržiaval so svojou manželkou, deťmi a matkou svojej manželky, ktorých možno považovať za najbližších príbuzných žalobcu, v inom členskom štáte - v

Írsku, a teda najbližšie rodinné väzby možno považovať za udržané na území Írska. Tieto závery nie sú spôsobilé zvrátiť ani ďalšie (sprievodné) skutočnosti v podobe bankového účtu, hypotekárneho úveru, aktívneho stavebného sporenia v Prvej stavebnej sporiteľni, doplnkového dôchodkového sporenia, vlastníctva osobného automobilu, slovenského mobilného operátora, prípadne životného poistenia. Rovnako poukaz žalobcu na skutočnosť, že dňa 09. mája 2018 základná škola v Kežmarku vydala rozhodnutie o prijatí maloletého dieťaťa žalobcu na primárne vzdelávanie v školskom roku 2018/2019 so zaradením do druhého ročníka, nepredstavuje zásadnú skutočnosť, nakoľko už o mesiac neskôr, t.j. v júni 2018 vydala základná škola rozhodnutie, ktorým maloletému dieťaťu žalobcu povolila plniť školskú dochádzku mimo územia Slovenskej republiky, t.j. v Írsku. Takisto aj úmysel žalobcu, že chce zotrvať na Slovensku, pre prejednávajúcu vec nebol relevantný, keďže postup podľa článku 11 ods. 2 vykonávacieho nariadenia (kladúci dôraz na úmysle osoby) prichádza do úvahy iba subsidiárne, teda iba v prípade, pokiaľ i po zvážení kritérií uvedených v odseku 1 tohto článku zostane otázka ustálenia centra záujmov i naďalej otvorená. V ďalšom bode 45 rozhodnutia uviedol: „Najvyšší správny súd na rozdiel od názoru krajského súdu dospel k záveru, že žalobou napadnuté rozhodnutie žalovanej (v spojení s prvostupňovým správnym rozhodnutím) vychádza z dostatočne zisteného skutkového stavu, ktoré je logicky vyhodnotené a riadne právne posúdené, stotožňuje sa so skutkovými zisteniami a právnymi závermi zistenými v predchádzajúcich konaniach o tom, že žalobca nespĺňa zákonné podmienky pre vznik nároku na dávku v nezamestnanosti. Ako správne žalovaná uviedla, z článkov 61 a 65 ods. 5 základného nariadenia vyplýva základná zásada, ktorou sa treba viesť pri zohľadňovaní dôb poistenia v nezamestnanosti dosiahnutých na území iného členského štátu Európskej únie....., Otázka bydliska je teda v prípadoch, keď žiadateľ o dávku v nezamestnanosti bezprostredne pred zaradením do evidencie uchádzačov o zamestnanie nedosiahol dobu poistenia v nezamestnanosti v zmysle platnej slovenskej legislatívy zásadná. V predmetnej veci bolo zo strany správnych orgánov riadne a dostatočne preukázané, že počas výkonu zamestnania v Írsku si žalobca bydlisko na Slovensku nezachoval. Na tom nič nemení ani fakt, že nehnuteľnosť v Írsku dňa 20. júla 2019 žalobca spolu s manželkou predali, nakoľko rozhodným obdobím na účely posúdenia nároku na dávku v nezamestnanosti bolo obdobie od 13. augusta 2015 do 12. augusta 2019, pričom obdobie jedného mesiaca (počítajúc od predaja rodinného domu v Írsku) nepredstavuje tak zásadnú skutočnosť, ktorá by bola spôsobilá bez ďalšieho privodiť zmenu centra záujmov žalobcu navyše v tak krátkom časovom horizonte“.

34. V kasačnej sťažnosti sťažovateľ v podstatnom namietal, že žalovaná podľa jeho názoru mala v otázke jeho bydliska komunikovať s príslušnou inštitúciou Írska, resp., ak k dohode nedošlo, mala zohľadniť úmysel sťažovateľa. Nedôjdením k dohode tak sťažovateľ zostal bez dávky, čo je v rozpore so zásadou voľného pohybu osôb.

35. Uvedeným sa zaoberal Najvyšší správny súd SR v rozhodnutí sp. zn. 7Ssk/51/2024 z 30. apríla 2025 (vo veci nároku manželky sťažovateľa na dávku v nezamestnanosti, o kasačnej sťažnosti proti rozsudku Správneho súdu v Košiciach), v ktorom uviedol, že z čl. 11 ods. 1 vykonávacieho nariadenia vyplýva, že sa aplikuje len na prípady, ak je rozdiel v stanoviskách inštitúcií členských štátov o určení bydliska osoby a teda musí dôjsť k dohode medzi nimi, inak je rozhodný úmysel tejto osoby, kasačný súd uvádza, že vo vykonávacom nariadení sú tieto kritériá ustanovené pre prípad, že medzi inštitúciami dvoch alebo viacerých členských štátov nie je v tejto otázke zhoda (ods. 4 rozhodnutia Správnej komisie pre koordináciu systémov sociálneho zabezpečenia (ďalej len „Správna komisia“) č. U2 z 12. júna 2009 o rozsahu pôsobnosti čl. 65 ods. 2 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004, zverejnené v Úradnom vestníku Európskej únie dňa 24.04.2010 (ďalej len „rozhodnutie Správnej komisie č. U2“)). Správna komisia však v tomto rozhodnutí tiež stanovila, že na účely uplatňovania tohto rozhodnutia sa štát bydliska stanovuje v súlade s čl. 11 vykonávacieho nariadenia. Z uvedeného vyplýva, že kritériá uvedené v čl. 11 ods. 1 a 2 sa použijú vždy na právne posúdenie otázky bydliska, resp. centra záujmov osoby. Podľa znenia odseku 2 úmysel je rozhodný len vtedy, ak samotné posúdenie kritérií uvedených v odseku 1 nevedie k zisteniu bydliska. Ani toto nie je prípad sťažovateľa, pretože aplikácia jednotlivých kritérií uvedených v odseku 1 jednoznačne svedčí o nadobudnutí bydliska na území Írska. Doplnil, že v zmysle čl. 11 vykonávacieho nariadenia len v prípade vzniku kolízie - sporu, sa tento spor rieši dohodou dotknutých štátov, resp. postupom podľa čl. 11 ods. 2 základného nariadenia. Vznik kolízie je typický v prípade určovania uplatniteľných právnych predpisov, keď je potrebné, aby osoby, ktoré sa pohybujú v rámci spoločenstva, podliehali systému sociálneho zabezpečenia iba jediného členského štátu, aby sa tak predišlo prekryvaniu uplatniteľných právnych predpisov a súvisiacim komplikáciám. V prípade sťažovateľky k takejto situácii nedošlo a žalovaná jej bydlisko posudzovala výhradne v súvislosti s aplikáciou čl. 65 základného nariadenia, keďže sťažovateľka si nárok na dávku v nezamestnanosti uplatnila na Slovensku. Keďže sa v danom prípade nejednalo o spor inštitúcií, ale o posúdenie bydliska výhradne v súvislosti s aplikáciou čl. 65 základného nariadenia, žalovaná v súlade s rozhodnutím

Správnej komisie č. U2 stanovila bydlisko sťažovateľky v súlade s čl. 11 vykonávacieho nariadenia a s jej záverom sa kasačný súd už stotožnil. Úmysel sťažovateľky, najmä dôvody ktoré ju viedli k presťahovaniu do Írska, preto nie je relevantný. Rovnako nie je relevantný dôvod presťahovania na Slovensko, keďže na účely aplikácie čl. 65 ods. 2 a 5 základného nariadenia sa na dôvody, ktoré viedli osobu k premiestneniu jej bydliska do iného členského štátu neprihliada (v tomto smere pozri rozsudok Súdneho dvora Európskej únie zo dňa 30.09.2021, C-285/20, bod 45).

36. Kasačný súd sa stotožnil s odôvodnením vo vyššie citovanom rozhodnutí sp. zn. 7Ssk/51/2024 a s poukazom aj na jeho skoršie rozhodnutia vo veci považuje právne posúdenie preskúmvanej veci správnym súdom za správne a súladné so zákonom. Z týchto dôvodov potom najvyšší správny súd kasačnú sťažnosť podľa § 461 SSP ako nedôvodnú zamietol.

37. V zmysle § 467 ods. 2 SSP o náhrade trov správneho a kasačného konania rozhodol najvyšší správny súd tak, že účastníkom konania nárok na náhradu trov týchto konaní nepriznal. Žalobcovi z dôvodu, že v týchto konaniach nemal úspech (§ 467 ods. 1 SSP v spojení s § 167 ods. 1 SSP), a žalovanej ich nepriznal, keďže to nemožno spravodlivo požadovať (§ 467 ods. 1 SSP v spojení s § 168 SSP).

38. Toto rozhodnutie prijal najvyšší správny súd v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 veta prvá SSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.